

DIUMENGE 19 DE DURANT L'ANY B.

1. UN ITINERARI DE FE, EN COMPANYIA DE L'EVANGELISTA JOAN...

A continuació de la multiplicació dels pans (diumenge 17) vam començar, diumenge passat, la lectura del "discurs del Pa de vida"; lectura que continuem avui fins el diumenge 21.

Per a la presentació general vegeu els diumenges anteriors.

2. ... A LA DESCOBERTA DE JESÚS, PA VIU BAIXAT DEL CEL:

Unes lectures que ens criden a viure el pas del manà del desert al "pa viu baixat del cel", del fill de Josep a Aquell que és l'Enviat del Pare.

+ En temps passats, en el desert on havia anat a cercar-hi refugi, el profeta Eliseu, descoratjat, avia estat reconfortat per un aliment misteriós. "Aixeca't i menja", li havia ordenat per dues vegades l'àngel del Senyor, presentant-li pa cuit a la brasa i un cànter d'aigua. Havent begut i menjat, l'home de Déu havia pogut, revivint l'experiència del seu poble durant l'Èxode, caminar "quaranta dies i quaranta nits" vers l'Horeb, la muntanya de l'Aliança (primera lectura: 1Re 19, 4-8).

+ A la multitud galilea reunida a Cafarnaum, que no somnia altra cosa que veure repetits els prodigis de l'Èxode, Jesús es presenta com el nou manà, el pa de Déu que ha baixat del cel i que dóna la vida.

Noves recriminacions dels Jueus: com pot pretendre haver "baixat del cel i que dóna la vida" aquest Jesús que ells coneixen com el "fill de Josep?" Jesús els anuncia solemnement que ell és l'únic que, venint de Déu "ha vist el Pare: el qui creu en mi té la vida eterna".

Després, retornant a l'experiència del seu poble "en el desert", Jesús es situa en relació amb el manà: aquells que en menjaren "són morts"; el qui mengi d'aquest "pa viu baixat del cel", d'aquest pa viu que és ell mateix, "viurà eternament" (Evangeli: Joan 6, 41-51).

+ I nosaltres, que hem rebut en nosaltres "la marca de l'Esperit de Déu, com podrem creure en Jesús com l'Enviat del Pare sense "perdonar-nos els uns als altres com Déu ens a perdonat en Crist; sense viure en l'amor com el Crist, ell que ens ha estimat i s'ha entregat per nosaltres? (segona lectura: Ef. 4, 30-5, 2).

LA TAULA DE LA PARAULA

PRIMERA LECTURA 1Re 19, 4-8).

APROFUNDIR AQUEST TEXT

Aquest relat està construït sobre el fons de l'Èxode, remarcant les semblances entre Elies i Moisès, el guia del poble en la seva llarga marxa pel desert.

- Abandonat pels fills d'Israel que s'han girat vers els ídols, perseguit per l'odi de la reina Jezabel, l'herald de Déu ha agafat poc gloriósament el camí de fuga al desert. Convençut d'haver fracassat, està a punt del descoratjament i crida la mort: Ja n'hi ha prou, Senyor. Preneu-me la vida; no he de ser més afortunat que els meus pares.» Com Moisès havia fugit de la còlera del Faraó refugiant-se al desert; com Moisès desil·lusionat, portant penosament el pes de la seva missió, també havia volgut morir (Nom. 11, 10-15).

- Però se li manifesta una presència misteriosa: «Aixeca't i menja.», li ordena per dues vegades l'Àngel del Senyor, *senyalant un pa cuit sobre pedres i un càntir d'aigua*, aliment i beguda que evoquen irresistiblement el manà caigut del cel i l'aigua que brollà de la roca.
- Reconfortat el profeta s'aixeca i reprèn el camí: un camí que hha canviat de sentit: de camí de fuga que era, es muda en pelegrinatge de "40 dies i 40 nits", repetint l'experiència del seu poble al desert, vers la font de l'Aliança: l'Horeb la muntanya de Déu", Elies hi rep missió de retornar la vida a l'Aliança. Allà on tot semblava acabar en un fracàs, s'anuncia un nou començament.

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

Tot preparant la proclamació d'aquest text de l'antic testament, el lector s'haurà fixat en els TRES MOMENTS:

+ El desànim del profeta Elies: Elies caminà durant un dia pel desert..., i la seva dolorosa súplica: *Ja n'hi ha prou, Senyor. Preneu-me la vida; no he de ser més afortunat que els meus pares.»*

- La iniciativa divina: . *Mentre dormia, un àngel el tocà i li digué: «Aixeca't i menja.»*,
- Amb la indicació reiterada del missatger: *Aixeca't i menja*
- *Aixeca't i menja; Aixeca't i menja que tens molt de camí a fer.»*
- I la resposta en dos temps de l'home de Déu:

. *Llavors veié al seu capçal un pa cuit sobre pedres i un càntir d'aigua, Menjà i begué, i s'adormí altra vegada.*

. *Ell s'aixecà, menjà i begué, i amb la força d'aquell aliment caminà*

- La marxa de *quaranta dies i quaranta nits, fins que arribà a l'Horeb, la muntanya de Déu.*

EL SALM 33

El Salm 33 – amb el que pregarem durant tes diumenges seguits- ens farà combregar amb l'acció de gràcies del profeta Elies, reprenent el seu camí després d'haver-se beneficiat amb els signes de la presència amant i vivificant del Senyor al seu costat. Déu no abandona el seu poble en camí: *Quan els pobres invoquen el Senyor, els escolta i els salva del perill... Acampa l'àngel del Senyor entorn dels seus fidels per protegir-los. Tastau i veureu que n'és de bo el Senyor; feliç l'home que s'hi refugia.*

SEGONA LECTURA (Ef 4,30-5:2)

APROFUNDIR AQUESTA PARAULA

Pau continua aquí les seves exhortacions als cristians que han nascut a la vida nova en les aigües del baptisme. L'esperit que els ha estat donat ha de ser , afirma l'apòstol, és el guia de la vida cristiana. Aquest Esperit ha imprès com una "marca" de pertinença a Déu. "Entristir-lo" (en referència a l'actitud dels fills d'Israel rebels a la guia de l'esperit ene el desert: Is 63, 10) , resistir-se –li és tornar a caure en l'antic esclavatge del pecat.

- Van en sentit contrari al nostre baptisme *malhumor, mal geni, crits, injúries i qualsevol mena de dolenteria.*

- Van en el sentit del nostre baptisme *Sigueu bondadosos i compassius els uns amb els altres, i perdoneu-vos tal com Déu us ha perdonat en Crist, perquè fan de nosaltres els imitadors de Déu, manifestat en Jesucrist. Viviu estimant com el Crist ens estimà; ell s'entregà per nosaltres, oferint-se a Déu com una víctima d'olor agradable.*

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

A mateix temps que la seva DIMENSIÓ TRINITÀRIA, convindrà ressaltar en la proclamació d'aquest text:

- **EL FONAMENT del nou comportament del cristià:** *no entristiu l'Esperit Sant amb què Déu us ha marcat per reconèixer-vos el dia de la redempció final.*
- L'anunciat dels DOS CAMINS, introduït cadascun d'ells amb un imperatiu:
 - + de forma negativa en el primer cas: Lluny de vosaltres tot mal humor, mal geni, crits, injúries i qualsevol mena de dolenteria.
 - + de forma positiva, en el segon: *Sigueu bondadosos i compassius els uns amb els altres, i perdonau-vos tal com Déu us ha perdonat en Crist.*
- **EL RESUM DE TOTA LA VIDA CRISTIANA:**
 - + Sou fills estimats de Déu: imiteu el vostre
 - + Viviu estimant com el Crist ens estimà.

APROFUNDIR L'EVANGELI DE JOAN (6,41-51)

Passar de les recriminacions....

Continuam avui el "Discurs del ap de vida" que començarem el diumenge passat.

Jesús acaba d'afirmar solemnement: *Jo som el pa baixat del cel.* El manà, aliment fràgil i que es passa, volia suscitar una altra fam en els fills d'Israel: la de la Paraula de Déu, l'únic nodriment capaç d'assaciar el cor humà. Sobrepasant les meravelles de l'Èxode, Jesús es presenta ell mateix com dl "pa de vida", com la Revelació definitiva: la seva escolta es fa invitació a un menjar: la seva assimilació, nodriment, el fruit de és la vida: *Qui ve a mi, mai més tindrà més fam; qui creu en mi mai més tindrà set.*

Aquesta declaració, que els ha empès a determinar-se en referència a Jesús, provoca una deteriorització brutal de les relacions: uns malentesos successius que han marcat el principi del diàleg, han passat a la incomprensió i a la oposició. Tres trets són particularment simptomàtics d'aquesta ruptura.

- En primer lloc hi ha el canvi en el vocabulari. Fins aquell moment, l'evangelista havia parlat de "la multitud" per a designar l'auditori de Jesús. A partir d'ara parlarà de "Jueus": una expressió que, en ell, no es referirà per res al poble jueus, sinó a les autoritats religioses de Jerusalem que s'han posicionat en contra de Jesús i, més amplament, tots aquells que han refusar d'acollir-lo.
- Seguidament l'ús repetit del verb "recriminar", murmurar", per caracteritzar les seves reaccions negatives i que substitueixen a les peticions clares i directes del principi. El verb té ressonàncies bíbliques molt precises: recorda l'actitud rebel dels fills d'Israel durant la travessa del desert. *L'evangelista, feul al relat bíblic del manà que és l'horitzó d'aquest capítol, explica X. Léon-Dufour, assimila els oients de Jesús a la generació del desert: "murmuren", com els seus avantpassats que escanyats per la fam, retreien a Moisès haver-*

los fet sortir d'Egipte. El lligam entre els dos texts és la manca de fe (...) Al desert, les hebreus murmuren contra Moisès”, i aquest darrer els respon que no és contra ell sinó contra Jahvè (...) Pot ser que Joan hagi retingut el verb “murmurar” en preferència a tot altre que hauria pogut convenir, per suggerir que refusar creure en Jesús (el que diu el murmuri), és refusar d'adherir-se al disseny de Déu mateix. Jesús ha insistit a 6, 35-40 en el seu enviament pel Pare, de qui ell compleix perfectament la voluntat. (Lecture de l'Évangile selon Jean”, tom II, p. 152).

- Finalment l'objecció radical que ells aixequen: *Aquest no és Jesús, el fill de Josep? Nosaltres coneixem son pare i sa mare. Com pot dir: Jo he baixat del cel?* Es diuen, és possible en efecte reconèixer un origen diví, que ell reivindica, d'un de qui coneixen par aïllers l'arrelament social i familiar?

... a la fe en Jesús, l'Enviament de Déu:

Lluny de posar una sordina als seus propòsits, Jesús els reprèn amb un vigor nou: ell ve de Déu, ell és l'únic que ha vist el Pare. Creure, és confessar el seu origen celestial, sense aturar-se en les aparences, sense tancar-se en allò que coneixen d'ell dels seus lligams familiars i socials. Creure és, a partir del signe, aprendre a veure i a donar la seva confiança sense reserves a l'Enviament del Pare.. i açò no és el fet simplement d'una decisió humana; només aquells que són guiats pel Pare hi poden arribar: *Ningú pot venir a mi, si el Pare que m'ha enviat no l'atreu vers mi...*

- Després, sostenint-se en les promeses i les figures de l'antic Testament, Jesús proclama que aquestes troben el seu acompliment en ell.
- El profeta havia anunciat en altre temps que Déu es faria conèixer a tot el seu poble: *ells seran instruïts pel mateix Déu (citació força lliure que evoca Isaïes 54, 13 i 11, 8, o encara Jer 31, 34). És ara, afirma Jesús, que s'acompleix aquesta promesa. És ara, els diu, que el Pare us crida i us atreu: el meu ensenyament és el del Pare; l'home en qui només hi voleu veure el fill de Josep, és la revelació plena de Déu anunciada pels profetes.*
- El manà, menjar miraculós però provisional, no havia pogut alliberar de la mort la generació del desert. Jesús, ell, perquè ve de Déu, és vertaderament *el pa de la vida, aquell qui dona la vida eterna; els vostres pares menjaren el manà i moriren; però aquest pa, que baixa del cel, qui en menja no morirà mai més.*
- Amb el verset 51: *El pa que jo donaré, és la meua carn per a la vida del món* – on Jesús anuncia la seva pròpia mort com un do, un do font de vida-, comencem la segona part del Discurs del Pa de vida; el que llegirem diumenge proper.

En el context històric – fa observar A. Marchedour- és evident que aquest discurs sobre el pa de vida no podia significar directament l'eucaristia, incomprendible amb el darrer sopar, la mort i la resurrecció de Jesús. Es tracta, doncs, de la revelació personificada per l'home Jesús. Però, escrit després de Pasqua, amb paraules molt fortament connotades per la pràctica de l'eucaristia, és clar que el conjunt del capítol 6 és un discurs que evoca al mateix temps la fe i l'eucaristia amb una proporció que es canvia a partir dels versets 51-52: allí, és la nota eucarística que es torna dominant, mentre que la fe en Jesús, revelador, que és el primer fins allà. (o.c. p. 107